

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van de Vrije Kleuterschool te Herent

	Hoofdstructuur	bao
	Pedagogische eenheid	128488 – 44818 – 110254 –106179
	Instellingsnummer	110254
	Instelling	Vrije Kleuterschool - De Kraal
directeur		Mieke Van den Eeden Dominique Van der Schoot
adres		Van Bladelstraat 29 - 3020 HERENT
telefoon		016-20.82.74
fax		016-20.30.48
e-mail		adm.centrum@kraal.be
website/URL		www.kraal.be
	Bestuur van de instelling	970236 - V.Z.W."Katholiek Onderwijs De Kraal" te HERENT
adres		Van Bladelstraat 25 - 3020 HERENT
	Scholengemeenschap	120766 - De Kraal te HERENT
adres		Van Bladelstraat 28 - 3020 HERENT
	CLB	114991 - Vrij CLB Leuven te LEUVEN
adres		Karel van Lotharingenstraat 5 - 3000 LEUVEN
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	19/09/2011 t/m 30/09/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	30/09/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	16/11/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Wilfried Bellemans
	Teamleden	Hilde Bosmans
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	7
3.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	7
3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	10
4.1 Personeelsbeheer	10
4.2 Evaluatie	11
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	12
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	13
6.1 Wat doet de school goed?	13
6.2 Wat kan de school verbeteren?	14
6.3 Wat moet de school verbeteren?	14
7. ADVIES	15
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	15

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De Vrije Kleuterschool gevestigd in de Van Bladelstraat 29 te 3020 Herent maakt deel uit van de scholengemeenschap 'De Kraal', gevestigd in de Van Bladelstraat 25 te 3020 Herent.

Vernoemde scholengemeenschap bestaat uit vier scholen: een autonome kleuterschool, een autonome lagere school en twee basisscholen. Het schoolbestuur organiseert onderwijs op vijf locaties verspreid in de gemeente Herent. De woonkernen waarin de scholen gevestigd zijn, verschillen slechts in relatief beperkte mate qua populatie op het vlak van sociaal culturele en sociaal economische samenstelling. Toch heeft elke school een specifieke eigenheid, stijl en sfeer niettegenstaande het schoolbestuur opteert om een overkoepelend, harmonieus en gelijklopend pedagogisch project te implementeren.

De scholengemeenschap beschikt over een team van vier pedagogisch directeurs dat instaan voor de dagelijkse leiding van de scholen. Een coördinerend directeur heeft de algemene leiding. Hij bewaakt en stuurt in overleg met de pedagogische equipe het onderwijskundig project en verzorgt het administratieve, materiële, financiële en infrastructurele beleid van de scholengemeenschap.

Het opvoedingsproject van de scholengemeenschap 'De Kraal' is vastgelegd in een samenwerkingsakkoord voor het eerst afgesloten op 1 september 2010 en hernieuwd op 1 september 2011. Dit akkoord handelt over drie domeinen: het financieel en administratief beheer, het gebruik van de schoolgebouwen en de opdrachten die door het schoolbestuur worden toegewezen aan de leden van het directieteam.

Het kleuterteam gebruikt het 'Ontwikkelingsplan voor de Katholieke Kleuterschool' om de ontwikkelingsdoelen voor de leergebieden wiskunde en wereldoriëntatie na te streven. Het leerplan van het Vlaams Verbond van het Katholiek Basisonderwijs vormt voor een aantal leerkrachten een inspiratiebron om het leeraanbod te verrijken en zelfwerkzaamheid van de kleuters uit te lokken. De pedagogisch-didactische inzet van de kleuteronderwijzers resulteert in het nakomen van de maatschappelijke vereisten voor de leergebieden wiskunde en wereldoriëntatie.

De aangeboden thema's zijn harmonieus opgebouwd en integreren wiskundige en wereldoriënterende elementen. De kleuterleidsters bewaken de horizontale samenhang en plegen veelal op informele manier overleg over leeftijdsgebonden inhoud om de verticale samenhang te verzekeren. Er zijn weinig sporen van doelgerichte en formeel vastgelegde afspraken op schoolniveau om een graduele opbouw niet uit het oog te verliezen.

In de meeste kleutergroepen zorgen een aantrekkelijke en pedagogisch uitdagende klasinrichting voor een rijk leer- en ontwikkelingsmilieu dat kinderen kansen biedt tot ontdekkende en experimenterende verwerving van kennis en vaardigheden. In veel gevallen sturen de kleuteronderwijzers in belangrijke mate het leerproces van de kleuters. Hierdoor zijn er nog groeimogelijkheden om het zelfsturend leren van de kinderen te intensiveren. In enkele kleutergroepen gebruiken de leerkrachten reeds stappenplannen die voor de kleuters een richtsnoer betekenen om zelfstandig opdrachten uit te voeren.

De groepsleerkrachten willen alle facetten van het leer- en ontwikkelingsproces van de kleuters op een degelijke manier opvolgen en begeleiden.

De kleuterleidsters maken gebruik van hun ervaringsdeskundigheid, van leeftijdsgebonden observatielijsten, hoekenfiches en eigen observatietechnieken gekoppeld aan een elektronisch kleutervolgsysteem om de leer- en ontwikkelingsvorderingen van de kinderen in kaart te brengen. Aan het einde van de kleuterschool nemen de kleuteronderwijzers genormeerde toetsen af. De leraren gaan hiermee na of de kinderen over voldoende kennis en vaardigheden beschikken om met succes de lagere afdeling aan te vatten.

Voor kinderen met leer- en ontwikkelingsmoeilijkheden voorziet de school na overleg, waarbij de ouders gesprekspartners zijn, aangepaste individuele begeleidingsmaatregelen.

De schoolcultuur die in de pedagogische entiteit leeft, is nog niet van die aard dat alle leerkrachten overtuigd zijn dat doelgericht van elkaar, met elkaar en door elkaar leren een meerwaarde betekent. Op dit terrein tekenen zich groeikansen af.

Na intensief overleg kwamen competentieprofielen en functiebeschrijvingen tot stand. Deze zijn opgenomen in de bijlage van het arbeidsreglement waarover de leraren beschikken. Op basis hiervan is de schoolleiding gestart met het voeren van functioneringsgesprekken. Nog veel werk dient op dit terrein te gebeuren en vooral de evaluatie van de leraren is dringend en noodzakelijk.

De pedagogische directies organiseren klasbezoeken waarover ze een verslag opstellen dat in de eerste plaats coachend, begeleidend en ondersteunend wil zijn. De kleuteronderwijzers appreciëren deze benadering omdat het een bijdrage betekent tot de verbetering van het professioneel handelen.

De kleuteronderwijzers hebben nog geen concrete ervaringen met een formeel georganiseerde zelfevaluatie wat niet wegneemt dat de meeste onder hen wel reflecteren op hun pedagogisch-didactisch handelen om de onderwijskwaliteit verder te verbeteren.

Na de schooldoorlichting geeft de inspectie een gunstig advies voor erkenning en subsidiëring van de Vrije Kleuterschool en spreekt de overtuiging uit dat bij ongewijzigd beleid en rekening houdend met de werkpunten opgesomd in dit verslag de onderwijskwaliteit verder zal toenemen.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs

wiskundige initiatie
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel

Personeelsbeheer

Evaluatiesysteem

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS- VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

Motivering

- De kleuteronderwijzers baseren zich quasi uitsluitend op het 'Ontwikkelingsplan voor de Katholieke kleuterschool' om de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wiskunde na te streven. Dit document, waarnaar in de planningsdocumenten wordt verwezen, bepaalt in hoge mate de geselecteerde doelen en de klasactiviteiten. Enkele leerkrachten gaan ook in het leerplan op zoek naar bijkomende leer- en inspiratiebronnen om het aanbod te verrijken en om wiskundige ontdekkingen uit te lokken.
- De meeste kleuteronderwijzers passen op een eerder intuïtieve manier de uitwerking en de bewaking van de leerprincipes beschreven in het leerplan toe. Het vormt derhalve voor het kleuterteam een uitdaging om doelgericht na te gaan in hoeverre de vooropgestelde leerdoelen bereikt worden.
- Leeftijdsgebonden observatielijsten voor een deel geïnspireerd op het hoofdstuk 'Denkontwikkeling van het Ontwikkelingsplan', geven weer welke doelen de leraren in het kader van een geïntegreerde wiskundige initiatie nastreven. De kleuteronderwijzers screenen de kinderen, tijdens een schooljaar, in twee periodes en geven aan in hoeverre de begrippen al dan niet zijn verworven.
- Met observatielijsten, observatieroosters en uitgewerkte hoekenfiches bewaken de kleuterleidsters de graduele opbouw en de verticale samenhang van het leeraanbod. Een streefwoordenlijst draagt bij tot het verwerven van wiskundige begrippen. Ook het veelvuldig informeel overleg biedt kansen om afspraken te maken over leer- en groeilijnen in het kleuteronderwijs. Een meer gesystematiseerde benadering met formele verslaglegging biedt bijkomende garanties om de continuïteit van de onderwijskwaliteit te verzekeren, ook bij wisselende personeelsformaties.
- Wiskundige initiatie vormt een integrerend deel van harmonisch opgebouwde thema's. De leerkrachten hebben aandacht voor de horizontale samenhang binnen de verschillende wiskundige domeinen en verliezen ook de samenhang met de andere leergebieden niet uit het oog.
- In de meeste kleutergroepen zorgen de klasinrichting en het gevarieerde hoeken- en opdrachtaanbod voor een uitdagende en rijke leeromgeving. Vooral bij de oudste kleuters stimuleren de kleuteronderwijzers, door middel van een ontwikkelingsgerichte dialoog, het wiskundig denken en handelen en krijgen de kleuters ruime kansen om wiskundige inzichten en vaardigheden te verwoorden.
- Niettegenstaande tijdens de bijgewoonde activiteiten de kleuteronderwijzers veelal sturend het initiatief namen, mochten de kinderen ook zelf explorerend en experimenterend leren. Het zelfstandig werken van de kleuters krijgt in enkele groepen extra aandacht door het gebruik van stappenplannen. De kinderen krijgen hierdoor kansen om op een actieve manier constructies te bouwen, patronen na te maken en inzichten in ruimtelijke oriëntatie te verwerven. In een aantal kleutergroepen is de graduele opbouw in het puzzelaanbod degelijk uitgewerkt en sluit de visuele voorstelling nauw aan bij het ontwikkelingsniveau van de kinderen.
- In het klasbeeld van een aantal kleutergroepen springt niet meteen de aandacht voor wiskundige ontwikkeling in het oog en is een doelgerichte verrijking van de hoeken met wiskundige materialen nog geen algemene verworvenheid. Hoewel de school over een uitgebreid gamma van wiskundige speelleermiddelen beschikt, laten bepaalde

leerkrachten waardevolle kansen onbenut om onder meer in de winkel- en in de huishoek kleuters op een ludieke wijze wiskundige ervaringen aan te reiken.

- In sommige kleutergroepen krijgen de kinderen, op basis van wandplaten en een takenbord, voeling met hoeveelheden en cijfers. In bepaalde kleutergroepen brengen de kleuterleidsters pictogrammen aan om de hoeken, in functie van de ruimtelijke oriëntatie, te definiëren. Deze werkwijze wordt in de meeste kleutergroepen slechts in geringe mate toegepast. Hierover zijn er op schoolniveau geen dragende afspraken.
- De kleuteronderwijzers volgen de wiskundige leer- en ontwikkelingsvorderingen van de kleuters op door middel van eerder toevallige observaties. Op schoolniveau zijn er geen eenduidige afspraken over de manier waarop observaties op een doelgerichte en systematische wijze dienen te gebeuren. Het is onduidelijk in hoeverre deze occasionele observaties een waardevolle input betekenen voor het periodieke screenen van wiskundige competenties binnen het kleutervolgsysteem.
- Kleuters waarvan de leraren op het vlak van de wiskundige initiatie leermoeilijkheden vaststellen, worden grondig gescreend. Indien nodig bespreken de groepsleerkracht, de zorgcoördinator al dan niet in aanwezigheid van de ouders en een medewerker van het centrum voor leerlingenbegeleiding de problematiek. In een aantal gevallen operationaliseert het zorgteam in gezamenlijk overleg een ondersteuningsparcours waarbij de groepsleerkracht kan rekenen op de hulp van een zorgjuf.
- Aan het einde van de kleuterschool nemen de groepsleerkrachten een genormeerde toets af om na te gaan in hoeverre de kinderen voldoende kennis en vaardigheden hebben verworven om met succes het eerste leerjaar in het lager onderwijs aan te vatten.
- Door het leggen van andere schoolprioriteiten reflecteerde het kleuterteam de voorbije jaren weinig gestructureerd op de geboden onderwijskwaliteit met betrekking tot wiskundige initiatie. Het paralleloverleg en de vergaderingen in de pedagogische raad resulteerden slechts in beperkte mate in het verwerven van nieuwe pedagogisch didactische inzichten. De betrokkenheid en de professionele ernst van de meeste kleuteronderwijzers lagen aan de basis tot het behoud van een degelijke onderwijskwaliteit voor het leergebied wiskunde

3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- De kleuteronderwijzers baseren zich quasi uitsluitend op het 'Ontwikkelingsplan voor de Katholieke kleuterschool' om de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wereldoriëntatie na te streven. Dit document, waarnaar in de planningsdocumenten wordt verwezen, bepaalt in hoge mate de geselecteerde doelen en de klasactiviteiten. Enkele leerkrachten gaan ook in het leerplan op zoek naar bijkomende leer- en inspiratiebronnen om het aanbod te verrijken en om wereldoriënterend onderwijs en het creatief denken te stimuleren.
- De meeste kleuteronderwijzers passen op een eerder intuïtieve manier de uitwerking en de bewaking van de leerprincipes beschreven in het leerplan toe. Het vormt derhalve voor het kleuterteam een uitdaging om doelgericht na te gaan in hoeverre de vooropgestelde leerdoelen bereikt worden. Het gestructureerd en intentioneel vaststellen van de beginsituatie, gebaseerd op een constructivistische onderwijsvisie, behoort niet tot de geplogenheden.
- Leeftijdsgebonden observatielijsten voor een deel geïnspireerd op het hoofdstuk 'Denkontwikkeling van het Ontwikkelingsplan', geven weer welke doelen de leraren in het kader van het leergebied wereldoriëntatie nastreven. De kleuteronderwijzers screenen de kinderen, tijdens een schooljaar, in twee periodes. De leerkrachten noteren in hoeverre ze een aantal doelstellingen bereiken.

- Met observatielijsten, observatieroosters en uitgewerkte hoekenfiches bewaken de kleuterleidsters in zekere mate de graduele opbouw en de verticale samenhang van het leeraanbod. Een formele streefwoordenlijst bij de behandelde thema's is niet formeel beschikbaar. De kleuteronderwijzers steunen op hun ervaringsdeskundigheid om een reeks passende woorden en begrippen in het aanbod op te nemen. Ook het veelvuldig informeel overleg biedt kansen om afspraken te maken over leer- en groeilijnen.
- Om eenduidigheid op niveau van de pedagogische entiteit te bewerkstelligen, boog het kleuterteam zich over de verschillende kalenders die in elke kleutergroep aanwezig dienen te zijn. Het is niet duidelijk in hoeverre het gebruik van de kalenders daadwerkelijk en eenvormig geïntegreerd is in de groepswerking om de tijd te structureren en om tijdsbegrippen bij te brengen.
- In een aantal gevallen is het functioneel gebruik van pictogrammen en visuele voorstellingen in overeenstemming met het ontwikkelingsniveau van de kleuters niet geoptimaliseerd.
- In de meeste kleutergroepen krijgen de thema's een rijke invulling waarbij de kleuteronderwijzers echter een determinerende en sturende rol spelen. De thema's weerspiegelen een sterke horizontale samenhang zodat meerdere ontwikkelingsaspecten aan bod komen. De keuze van de thema's is gebaseerd op actuele en recurrente omstandigheden. Bepaalde leerkrachten beschikken over degelijk gestoffeerde documentatiemappen om de thema's body te geven.
- De interesse van de kleuters is in mindere mate bepalend voor de inhoud van het leeraanbod. Dit neemt niet weg dat de leefwereld van de kinderen en de onmiddellijke omgeving van de school een centrale plaats toebedeeld krijgen.
- In de meeste kleutergroepen maken de leerkrachten gebruik van een takenbord. Contractwerk als een activerende werkvorm is nog niet geïntegreerd in de meeste kleutergroepen. Het stimuleren van de zelfredzaamheid krijgt in bepaalde kleutergroepen een invulling die minder is dan mag verwacht worden.
- Er zijn geen formele afspraken op schoolniveau om de graduele en verticale opbouw in het leeraanbod wereldoriëntatie te verzekeren. Informele contacten tussen de kleuteronderwijzers zijn bepalend voor de inhoudelijke vulling van de thema's. Hierdoor is het mogelijk om aansluitend bij het ontwikkelingsniveau van de kleuters gerichte activiteiten en opdrachten te voorzien.
- Het behandelde thema is in de meeste kleutergroepen door middel van wandplaten, prenten, boeken en foto's zichtbaar aanwezig. De kleuteronderwijzers hebben weinig ervaring met het gebruik van toontafels waarop concrete en levensechte voorwerpen, in relatie met het thema, aanwezig zijn. Het functioneel gebruik van verschillende hoeken in het kader van het behandelde thema vormt nog geen automatisme in alle kleutergroepen.
- De kleuters bewust maken van hun plaats op straat en in het verkeer krijgt ruime aandacht. De kleuteronderwijzers bieden ruime oefenkansen om de juiste attitudes van de kleuters in de publieke ruimte aan te scherpen.
- In het kader van de nieuwe leerplannen volgden de kleuteronderwijzers een gerichte nascholing voor het domein techniek. Hiervoor schakelde de schoolleiding een externe begeleider in.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Personeelsbeheer

4.1.1 *Evaluatiesysteem*

Motivering

- Een stuurgroep bestaande uit het directieteam van scholengemeenschap 'De Kraal' en een vertegenwoordiging van de leerkrachten tekende in de loop van 2007-2008 competentieprofielen en functiebeschrijvingen uit. Het directieteam en een delegatie van het schoolbestuur volgden de werking van de stuurgroep op.
- Vanaf oktober 2008 zijn functiebeschrijvingen en competentieprofielen die aansluiten bij de eigenheid van de scholengemeenschap 'De Kraal' en die compatibel zijn met het model voor de studenten van het 'Departement lerarenopleiding', operationeel.
- Het schoolteam definieert competenties als een geheel van kennis, vaardigheden en attitudes dat aan een leraar capaciteiten biedt om correct te handelen, problemen te onderkennen en op te lossen en verantwoordelijkheid te nemen in het kader van zijn professionele activiteiten.
- Het schoolteam vertaalde competentieprofielen en functiebeschrijvingen in een zestal kerntaken. Deze kerntaken vormen de basisvoorwaarden voor kwaliteitsvol onderwijs binnen de pedagogische entiteit en kregen een concrete invulling. Het document is opgenomen in de bijlage van het arbeidsreglement waarover elke leerkracht beschikt.
- De functioneringsgesprekken gingen inmiddels voor een aantal leraren van start. Na elke gesprek stelt de betrokken pedagogisch directeur een verslag op waarin afspraken en raadgevingen zijn opgenomen.
- Naast functioneringsgesprekken organiseert het directieteam eveneens formele klasbezoeken. Hiervoor ontwikkelde de schoolleiding een instrument waarin op transparante wijze de doelen van een klasbezoek gekaderd worden. Dit instrument laat toe dezelfde evaluatiecriteria te hanteren. Na het klasbezoek stelt de betrokken pedagogisch directeur een uitgebreid verslag op dat in een aantal van de onderzochte documenten quasi uitsluitend een coachend, vrij lovend en stimulerend karakter droeg.
- De verschillende pedagogisch directeurs houden door middel van doorloopbezoeken ook de vinger aan de pols omtrent het pedagogisch-didactisch optreden van de leraren. Hierdoor hebben zij een vrij volledig beeld van de ontplooiende activiteiten op de werkvloer. De leerkrachten stellen de ondersteuning die zij bij hun pedagogisch-didactisch functioneren hierdoor voelen op prijs.
- Op niveau van de scholengemeenschap leggen de verschillende pedagogische directieleden en de coördinerend directeur de laatste hand aan de finetuning van het evaluatiesysteem. De evaluatiegesprekken zitten nog in de pipeline en krijgen in de loop van het schooljaar 2011 – 2012 een concrete invulling.
- Het directieteam kiest voor het bewerkstelligen van een veranderingsproces voor een tactvolle en diplomatische benadering die respect opbrengt voor de eigenheid, de mening en de inzichten van de betrokken leerkrachten.

4.2 Evaluatie

4.2.1 Evaluatiepraktijk

Motivering

- Binnen de kleuterschool en de kleuterafdelingen leeft de bezorgdheid van de kleuteronderwijzers om het leer- en ontwikkelingsproces van de kinderen zo doelmatig mogelijk te begeleiden. Hiervoor voerde de school een elektronisch registratie- en volgsysteem in. Dit systeem laat toe om het voortgangsparcours van de individuele kinderen doorheen het hele kleuteronderwijs nauwkeurig op te volgen. Het kleuterteam maakte over de registratie van gegevens en over het systematisch gebruik van het elektronische kleutervolgsysteem nog weinig concrete afspraken om een verdere uniforme aanwending te verzekeren.
- De invoering van gegevens in het elektronische systeem wordt in de meeste kleutergroepen voorafgegaan door observaties zowel op het cognitieve als op het sociaal-emotionele terrein. De meeste kleuterleidsters gebruiken hiervoor een schriftje waarin op occasionele wijze feiten, toevallige vaststellingen en aandachtspunten een plaats krijgen. Meer doelgerichte observaties in functie van vorderingen en / of storingen in het leer- en ontwikkelingsproces van de kleuters op individueel en / of op klasniveau vinden nog geen algemene toepassing. Sommige kleuterleerkrachten ontwikkelden een eigen registratieformulier.
- De kleuteronderwijzers hebben intuïtief oog voor de inzet, de mogelijkheden, het welbevinden, de betrokkenheid en de persoonlijkheidskenmerken van de kleuters. De hele persoonlijkheid van het kind staat in het beoordelingsproces centraal. Deze beginselen steunen op de filosofie neergeschreven in het 'Ontwikkelingsplan voor de katholieke kleuterschool.
- De kleuterleidsters verstrekken informatie over de leer- en ontwikkelingsvordering aan de ouders door informele gesprekken en formele oudercontacten. Deze werkwijze prevaleert op schriftelijke mededelingen. In enkele gevallen maken de leerkrachten gebruik van een heen-en-weer schriftje. De meeste kleuteronderwijzers zijn voor de ouders aanspreekbaar voor en na schooltijd.
- Aan het einde van het kleuteronderwijs nemen de kleuterleidsters genormeerde toetsen af om na te gaan of de kinderen in voldoende mate kennis en vaardigheden hebben verworven om met succes in het lager onderwijs te kunnen starten. Een hertoetsing, in samenwerking met het centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB) is voorzien voor kinderen die bij de eerste test een minder goed resultaat behaalden.
- Wanneer de kleuterleidsters vaststellen dat een bepaald kind leer- en / of ontwikkelingsmoeilijkheden vertoont organiseert het zorgteam hiervoor een multidisciplinair overleg (MDO) waarbij de ouders, de groepsleerkracht, de zorgcoördinator en in een aantal gevallen de pedagogisch directeur en een medewerker van het CLB naar oplossingen zoeken.
- In de pedagogische entiteit is de cultuur om samen met elkaar en van elkaar te leren nog niet sterk ontwikkeld. Er is nog een groeimarge om formele collegiale consultaties en / of het structureren van professionele leergemeenschappen uit te bouwen. De aanwezige professionele kennis op pedagogisch-didactisch vlak bij meerdere kleuteronderwijzers verdient een meer effectvolle doorstroming.
- Een systematisch georganiseerde zelfevaluatie behoort nog niet tot de schoolcultuur. De meeste kleuteronderwijzers hebben wel aandacht voor hun pedagogisch-didactische aanpak. Deze zelfevaluerende beschouwing gebeurt eerder op basis van toevallige vaststellingen. De leerkrachten hebben geen traditie om hierover gestructureerd notities bij te houden en communiceren over de ervaringen met collega's op informele basis.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- Het opvoedingsproject van de scholengemeenschap 'De Kraal' is vastgelegd in een samenwerkingsakkoord voor het eerst, officieel afgesloten op 1 september 2010 en hernieuwd op 1 september 2011. Dit akkoord handelt over drie domeinen: het financieel en administratief beheer, het gebruik van de schoolgebouwen en de opdrachten die door het schoolbestuur worden toegewezen aan de leden van het directieteam. Het opvoedingsproject van de scholengemeenschap 'De Kraal' is gefundeerd op universele humane en christelijke waarden die een brede groep ouders kan onderschrijven.
- De coördinerend directeur stuurt, kanaliseert en geeft intrinsiek inhoud aan de hele schoolwerking. Hij wordt hierbij geholpen door het team van de pedagogisch directeurs die verantwoordelijkheid opnemen om het pedagogisch project in concreto te realiseren. Zij coachen en ondersteunen de groepsleerkrachten die op de werkvloer het leren en de ontwikkeling van de kinderen op een eigentijdse en zorgzame manier begeleiden.
- Het schoolbestuur kiest op een bewuste manier om met een schoolteam te werken dat de opdrachtverklaring en de competentieprofielen en functiebeschrijvingen, duidelijk onderschrijft en garant staat voor kwalitatief hoogstaand onderwijs.
- De scholengemeenschap 'De Kraal' staat voor een veilige omgeving die de kinderen uitnodigt om geleidelijk te leren, hun talenten optimaal te gebruiken om in vrijheid en met de vereiste verantwoordelijkheid aan het maatschappelijke leven te participeren. Vertrouwen vormt hierbij een kernbegrip. Het gaat om vertrouwen in kinderen, leerkrachten, ouders en leidinggevenden om gezamenlijk een uitdagend pedagogisch project in een bloeiende pedagogische omgeving gestalte te geven.
- De harmonische cognitieve en emotionele ontwikkeling naast het oefenen met sociale vaardigheden en het aanscherpen van een muzisch bewustzijn zijn pijlers waarop het pedagogisch-didactisch gebeuren gebaseerd is.
- We kunnen spreken van een moderne participatieve besluitvorming waarbij alle actoren betrokken bij het pedagogisch proces over de mogelijkheid beschikken om op een constructieve manier te participeren en hun gerespecteerde opinie te ventileren. Tijdens het besluitvormingsproces nemen leidinggevenden, indien vereist, hun verantwoordelijkheid wanneer het bereiken van een gedragen consensus niet haalbaar is en inertie dreigt verdere vorderingen te belemmeren of te vertragen.
- Het schoolteam is er aan gehouden om gepast om te gaan met diversiteit en het anders zijn van kinderen te respecteren. De leraren en het zorgteam worden uitgenodigd om in hun pedagogische benadering op een doelgerichte wijze differentiatievormen in te bouwen om op maximale wijze kinderen leer- en ontwikkelingskansen te bieden.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Het creëren van een warm en kindvriendelijk pedagogisch klimaat dat de verwerving van de leerdoelstellingen faciliteert.
- Een degelijk gestructureerde agenda, volgens eenduidige richtlijnen biedt garanties om een harmonische ontwikkeling te bewerkstelligen. De kleuteronderwijzers hanteren om de ontwikkelingsdoelen na te streven eenzelfde referentiekader
- De geïntegreerde benadering van wiskundige initiatie in het onderwijsleeraanbod in meerdere kleutergroepen.
- Het overwegend rijke onderwijsaanbod binnen het leergebied wereldoriëntatie in combinatie met doelgerichte schooluitstappen in de buurt die een waardevolle aanvulling vormen bij het leerproces.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- In gezamenlijk overleg zijn duidelijk criteria afgebakend om per leeftijdsgroep de ontwikkelingsevolutie van de kleuter in kaart te brengen.
- De professionele aanpak voor de introductie van functioneringsgesprekken en de duidelijk uitgewerkte leidraad door het directieteam voor klasbezoeken

Wat betreft het algemeen beleid:

- De duidelijke visie op niveau van de pedagogische entiteit ten aanzien van een toekomstige profilering van de verschillende scholen op pedagogisch en maatschappelijk vlak.
- De uitgebalanceerde taakverdeling en de aanwending van de deskundigheid van de afzonderlijke directieleden om op een efficiënte wijze de reeds aanwezige onderwijskwaliteit verder te optimaliseren.
- Het enthousiasme en de inzet van de pedagogische directeurs in de kleuterafdeling om zich op relatief korte tijd via literatuurstudie, gesprekken, klasobservaties en inscholingen te verdiepen in het kleuteronderwijs.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De algemene aanwending van tastbare voorwerpen bij de behandeling van de verschillende thema's.
- In een aantal kleutergroepen kunnen de kleuteronderwijzers de hoeken met meer wiskundige elementen stofferen om het denkproces van de kinderen te stimuleren.
- In bepaalde klassen de wiskundige initiatie geïntegreerd in de thematische benadering optimaal benutten om de ontwikkelingsdoelen met betrekking tot dit leergebied na te streven.
- De aanwezige groeikansen aanwenden om de zelfsturing en de actieve inbreng van de kleuters te verbeteren.
- Goede praktijkvoorbeelden in verband met 'planmatig en zelfgestuurd werken' verbreden en doortrekken naar alle klassen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De kwaliteit van de observaties verhogen door in overleg een werkwijze te ontwikkelen waardoor observaties gericht gebeuren en nauwer aansluiten bij vooraf geselecteerde, dominante doelen in de planning.
- De gegevensverzameling voor de registratie van wiskundige initiatie en wereldoriëntatie in het kindvolgsysteem afstemmen op doelgerichte observaties met het oog op een systematische ondersteuning van het verdere ontwikkelingsproces van de kleuters.
- Aanwezige goede praktijkvoorbeelden multipliceren binnen het team; dit geldt zowel voor de leergebieden als de procesindicatoren in de focus.

Wat betreft het algemeen beleid:

- In uitvoering van de vigerende regelgeving de geplande functionerings- en evaluatiegesprekken een concrete uitvoering geven.
- De actuele evolutie in verband met de participatieve besluitvorming verder uitbouwen en in communicatie brengen.
- De individuele begeleiding en coaching van leraren grondig uitbouwen door het professioneel handelen van leraren te bekrachtigen en door verantwoordelijkheid op te nemen ten aanzien van leraren die een beperkte veranderingsbereidheid aan de dag leggen.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- nihil

Wat betreft de regelgeving:

- nihil

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor kleuteronderwijs.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Wilfried Bellemans

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Mieke Van der Eeden

Dominique Van der Schoot